

FOLKHÄLSOYTT

December 2019

Krönika

Kör ba kör!

Drygt sex år av folkhälsoarbete i Sydnärke... Hur sammanfattas det? Nåja, jag har ju alltid varit lockad av utmaningar, så jag gör ett försök!

I början var det lite som i skapelseberättelsen, öde och tomt. Teamet var nytt och okänt, det fanns ett avtal som nästan ingen kände till, och det fanns möblerade kontor. För en otålig själ som jag har det gått såååå långsamt därifrån... Det är först vid en tillbakablick som det syns hur mycket vi har åstadkommit! Och med vi menar jag såklart hela Sydnärke folkhälsosteam tillsammans med alla er förtroendevalda, beslutsfattare, nyckelpersoner och verksamhetsnära personal i Sydnärke.

Det som glädjer mig mest är att folkhälsofrågorna finns med på agendan på ett mycket tydligare sätt nu

Vi har, med mycket möda och stort besvär, arbetat fram nya överenskommelser med regionen. Vi har bidragit till en helt ny samverkanstruktur på regional nivå, och skapat ett nytt system för styrning och ledning på länsdelsnivå. Men det som glädjer mig mest är att folkhälsofrågorna finns med på agendan på ett mycket tydligare sätt nu, både i styrdokument och i diskussioner på alla nivåer. Jag upplever att diskussionerna kring folkhälsan hålls på en mer initierad nivå, det är numera sällan vi landar i folkhälsoarbete som enbart stavgång och morötter. Och att ett av de övergripande målen i vår nya RUS är hög och jämlik livskvalitet, det är folkhälsa det!

Naturligtvis finns det massor kvar att göra. Folkhälsoarbetet är inget man någonsin blir klar med. De stora utmaningarna kvarstår; den ökande ojämlikheten i hälsa mellan olika grupper i samhället, den demografiska välfärdsutmaningen och den eviga kampen mot stuprörstänk och bristande långsiktighet i budgetprocesserna.

Det här har varit ett så otroligt roligt arbete: Jag har lärt mig saker varje dag, jag har fått vara precis så kreativ som det går att vara i offentlig sektor, och jag har haft fantastiska medarbetare! Det jag kommer sakna mest, förutom de där stunderna när jag i smyg knyter näven och väser "yes" bara för att just den lilla grejen faktiskt landade där den skulle, det är alla bra människor jag mött; Ni som brinner för era verksamheter, ni som tar ert uppdrag på allvar, ni som verkligen vill göra en skillnad, om än i det lilla. Ni vet vilka ni är, till er säger jag "Kör ba kör!"

Bea Scherp
Folkhälsochef

Nyheter

Narkotikarelaterade dödsfall minskar

Folkhälsomyndigheten har nu publicerat en rapport som sammanfattar Sveriges narkotikasituation. Publikationen sammanfattar bland annat användning av narkotika, narkotikabrott, narkotikarelaterad dödlighet och kommunernas förebyggande arbete.

I korthet visar rapporten rörande medborgarnas bruk att:

- Andelen som uppger att de använt cannabis under de senaste 12 månaderna har ökat i flera åldersgrupper.
- Majoriteten av personerna som fick narkotikarelaterad vård använde mer än en substans och ofta opioider.
- Under 2018 ses en minskning av antalet narkotikarelaterade dödsfall men opioider är fortfarande vanligast orsak till dödsfallen.

Sett till kommunernas förebyggande arbete visar rapporten att:

- Kommunerna använder ett brett urval av insatser i det ANDT-förebyggande arbetet.
- Fler regioner erbjuder sprututbyte.
- En fortsatt ökning av antalet narkotikabeslag och brott ses.

[Klicka här för att läsa rapporten i sin helhet](#)

Källa: Folkhälsomyndigheten, 2019

Barnkonventionen fyllde 30 år!

Den 20 november 1989 antogs FN:s konvention om barnets rättigheter. På Barnombudsmannens hemsida kan du läsa mer om barnrätt i praktiken och bland annat ta del av en webbutbildning om barnkonventionen. [Läs mer här!](#)

Världsdagen för psykisk hälsa och äldres psykiska hälsa

Världsdagen för psykisk hälsa inföll den 10 oktober med syftet att uppmärksamma vikten av gemensamt arbete inom samhällets sektorer för att förebygga suicid som är ett globalt folkhälsoproblem. Suicid har en nära koppling till psykisk ohälsa och de flesta som tar sitt liv har en bakomliggande psykisk problematik, till exempel depression, som oftast går att behandla. I Sverige är två tredjedelar av de som dör i suicid män, samtidigt som det är fler kvinnor som rapporterar nedsatt psykiskt välbefinnande.

Folkhälsomyndigheten har i samband med världsdagen publicerat en rapport gällande skillnader i psykisk hälsa bland äldre personer. Rapporten lyfter att det finns en betydande variation i fördelningen av psykisk ohälsa, där kvinnor drabbas mer ofta än män. Äldre personer med kortare utbildning löper också ökad risk för psykisk ohälsa jämfört med de med längre utbildning. [Läs rapporten här](#)

Källa: Folkhälsomyndigheten, 2019

Ungas möjlighet till dialog har ökat

Ungas möjlighet att göra sina röster hörda har ökat, samtidigt sker dialogen med beslutsfattare sällan i lokala större samhällsfrågor enligt rapporten [Ungas inflytande](#). Undersökningen har genomförts av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) där man har undersökt hur kommuner och regioner arbetar med att möjliggöra delaktighet för unga i beslutsprocesser.

– Rapporten visar att kommuner och regioner bedriver en omfattande verksamhet för att stärka ungas inflytande, men vi ser också utvecklingspotential. Att arbeta med ungas inflytande på lokal nivå skapar bättre kvalitet i besluten och säkrar att vi har kommande generationer av engagerade medborgare, säger SKR:s vd Staffan Isling.

Källa: SKR, 2019